

Türkiye Eğitim Dergisi

(2023) Cilt 8, Sayı 1,s.23-49

Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi (Çeto) Dergisinin 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Anahtar Yetkinlikler Bakımından İncelenmesi

Musa KAYA¹
Bahtiyar GÜL²

Özet

Bu araştırma Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi Dergisi (ÇETO)ni Türkçe öğretim programındaki anahtar yetkinlikler bakımından incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Nitel araştırma modeliyle desenlenen araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın nesnesini Ocak 2018'de çıkmaya başlayıp Kasım 2020'de sona eren ÇETO dergisinin 18 sayısı oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde derginin 18 sayısı okunmuş, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan anahtar yetkinlikler bakımından taranmıştır. Elde edilen bulgular uzman görüşleri doğrultusunda sınıflandırılarak analiz edilmiştir. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelenen ÇETO dergisinde toplamda 2.361 adet bulgu tespit edilmiştir. İncelen eserlerde en çok kültürel farkındalık ve ifade (f=700) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; ana dilde iletişim (f=616), öğrenmeyi öğrenme (f=276), sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler (f=266), yabancı dilde iletişim (f=222), matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler (f=141), dijital yetkinlik (f=74), inisiyatif alma ve girişimcilik (f=66) takip etmiştir. Dergide yer alan çocuk eserlerinde ise toplamda 259 bulgu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

ÇETO dergisi
Türkçe öğretimi
Yetkinlikler

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 27.03.2023

Kabul Tarihi: 11.04.2023

Elektronik Yayın Tarihi: 26.06.2023

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1271540

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Bayburt, Türkiye, musakaya@bayburt.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6600-6753

² Türkçe Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Trabzon, Türkiye, bahtiyargul29@gmail.com ORCID:0000-0002-0014-8801

Analysis of Journal of Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi (ÇETO) “Children’s Literature Translation Office” In Terms Of the Key Competencies in Turkish Lesson Curriculum of 2019

Abstract

This research was carried out to analyse the journal of Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi (ÇETO, “Children’s Literature Translation Office”) in terms of the key competencies in the Turkish Lesson Curriculum of 2019. Document analysis method was used in the research designed with a qualitative research model. Data were analysed with the descriptive analysis method. The research object covers 18 issues of ÇETO journal which started to be published in January 2018 and ended in November 2020. All of 18 issues were read and scanned in terms of the key competencies in Turkish Lesson Curriculum of 2019. The findings were categorised and analysed in accordance with expert opinions. Totally 2361 findings were identified in ÇETO journal examined in terms of the key competencies in the Turkish Lesson Curriculum of 2019. The most identified competence was the cultural awareness and expression (f=700) in the analysed works. It was followed by communication in mother tongue (f=616), learning how to learn (f=276), social and civic competencies (f=266), communication in foreign language (f=222), mathematical competency and fundamental competencies in science and technology (f=141), digital competency (f=74), taking initiative and entrepreneurship (f=66). Totally 259 findings were identified in the Works for children in the journal.

Keywords

ÇETO journal
competencies
Turkish teaching

About Article

Sending Date: 27.03.2023
Acceptance Date: 11.04.2023
Electronic Issue Date: 26.06.2023

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1271540

GİRİŞ

Bireyler, toplumsal hayatın etkin bir üyesi olmak için birtakım niteliklere sahip olmak zorundadır. Aile ve yakın çevrede başlayan öğrenmelerle edinilmeye başlayan bu nitelikler bireyin örgün eğitime dâhil olmasıyla birlikte daha sistemli, planlı ve belirli bir amaca dönük olarak gerçekleştirilir. Kuramsal ve uygulamalı çalışmalarla bireyleri hayata hazırlayan eğitim süreci aynı zamanda hayatın her alanında meydana gelen değişim ve gelişimden etkilenmekte; doğal olarak eğitimin, sürekli güncel ve ihtiyaçlara cevap verebilecek bir nitelikte olması beklenmektedir. Günümüzde bireyin sürekli ve hızlı bir değişim halindeki yaşam koşullarına ayak uydurabilmesi ve kendini gerçekleştirebilmesi için bazı yeterliliklere ve becerilere sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Bundan dolayı toplumlar nitelikli bireyler yetiştirmek için bazı yetkinliklere eğitim sürecinde ve toplumsal hayatta kazandırılmasına önem vermeye başlamıştır. Bu bağlamda yaşanan çağın ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip bireyler yetiştirmek için eğitim sistemlerindeki yeni anlayış, yönelim ve gelişmeler toplumları çok yönlü olarak etkilemiştir (Erginer, 2006). Küreselleşen ve farklılıkların ortaya çıktığı dünyada donanımlı, sorumluluk almaya istekli, bütüncül bir bakış açısı ve dünya görüşüne sahip bireyler yetiştirmeye olanak veren yetkinlikler kişinin gelişimi açısından önemlidir (Aktaran & Tutkun, 2010, s.362).

Bireye kazandırılması gereken yetkinlikler 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı içerisinde de yer bulmuş ve Türkçe öğretiminin amaçları arasında bu yetkinliklerin de olduğu görülmüştür. Türkçe öğretimi dört temel dil becerisinin geliştirilmesi üzerine temellendirilmiştir (Lüle, 2014). Dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerinin geliştirilmesi sürecinde birçok farklı materyalden yararlanılabilmektedir. Ders kitapları bunların başında gelen kaynaklar arasındadır. Ders kitapları dışında çocuk edebiyatı ürünleri de dil becerilerinin ve birçok yeterliliğin kazandırılmasında önemli yer teşkil etmektedir. Türkçe öğretimi sırasında yararlanılan bu kaynakların Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)'de belirtilen anahtar yetkinlikleri aktarma sürecinde etkin bir biçimde kullanılması gereklidir. Türkçe dersi öğretim programında yer alan anahtar yetkinlikler *ana dil ve yabancı dilde iletişim, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, öğrenmeyi öğrenme, dijital yetkinlik, kültürel farkındalık ve ifade* olarak sınıflandırılmıştır (MEB, 2019, s. 4- 5).

Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde belirlenen bu yetkinliklerin kazandırılmasında çocuk dergileri de önemli bir yer teşkil etmektedir. Çocuk dergilerinin edebiyat ürünlerine yer vermesi, çocuğu eğlendirmesi, okuma kültürünü aşılması yanında günümüz dünyasındaki kültürel farklılıkları çocuğa hissettirmesi, girişimcilik, yabancı dille iletişim gibi yetkinlikler konusunda çocuğu yönlendirme görevinin olduğu da düşünülmektedir. Aynı zamanda çocuk dergileri biçim ve içerik açısından çocukların zihinsel, bilişsel, sosyal, kişilik ve dil gelişimlerini destekleyecek niteliklere sahip olmalıdır (Demirdal, 2019).

Yetkinlik kavramının farklı disiplinlerdeki bilimsel çalışmalarda sıkça ele alındığı görülmektedir (Akduman & Karahan, 2020; Biçer & Düztepe, 2003; İnceoğlu, & Şentürk, 2014; Güneş, 2012; Hatipoğlu & Batman, 2014). Genel olarak 2000 yılı sonrasında yapılan çalışmalar yetkinlik kavramının çok farklı bilim dalı ve meslek alanlarında önemli bir nitelik olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Bireylerin nitelikli bir şekilde yetiştirilmesi ve hayata hazırlanması bakımından beceri temelli bir ders olan Türkçenin (Arıcı, 2006) yetkinliklerin geliştirilmesi açısından da kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Zira yetkinliklerin geliştirilmesi açısından önemli ve etkin şekilde yararlanılan metinler Türkçe derslerinde sınıf içi ve dışında yoğun biçimde kullanılan dil ürünleridir. Öğrencilerin dil becerilerinin yanı sıra yetkinliklerini geliştirmeleri bakımından da ihtiyaçlarını karşılayacak metinlerin belirlenerek bu kaynaklardan yararlanılması yetkinlikler üzerine bu tür çalışmaların yapılmasıyla yakından ilgilidir. Bu çalışma da yetkinliklerin eser boyutuyla değerlendirilmesine imkân sağlaması yönüyle alana katkı sağlayacak bir nitelik taşımaktadır. Alan yazına bakıldığında ders kitaplarındaki yetkinliklerin incelendiği (Kana & Kiler, 2021; Şimşek & Seçgin, 2021; Yüksel & Taneri, 2020), SBDÖP'nin Dijital Vatandaşlık Bağlamında İncelendiği (Turan & Karasu Avcı, 2018), Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Dijital Yetkinlik açısından incelendiği" (Kurudayıoğlu & Soysal, 2020) çalışmaların olduğu görülmüştür. Bunun yanında Bilasa ve Taşpınar (2017), Hayat boyu öğrenme kapsamında anahtar yeterliliklerin belirlenmesiyle ilgili çalışması, Kocayığit & Aldan Karademir (2020), "Türkçe dersi öğretim programı Öğrenmeyi Öğrenme yetkinlik alanının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi" çalışması alan yazında dikkat çekici olarak görülmüştür. Alan yazına bakıldığında çocuk dergilerinin anahtar yetkinlikler açısından incelendiği çok az çalışma görülmüştür. Bu amaçlarla Ocak 2018 yılında Mevlâna İdris yönetiminde çıkmaya başlayan çocuk dergisi ÇETO çocuklara bir şey öğretmekten ziyade çocuklardan bir şeyler öğrenilmesi gerektiğini söyleyerek yayım hayatına girmiştir. Hiçbir zaman büyümeyen, çocuk bakış açısını kaybetmeyen büyüklere de hitap eden dergi çocuğu ve çocukluğu değerli

bulan herkes için 18 sayı boyunca çocuğu merkeze koymuştur. Derginin Genel Yayın Yönetmeni Mevlâna İdris görselliği ön planda tuttıklarını, umudu, adaleti, iyiliği ve hayatı değerli bulduklarını ilk sayının giriş yazısında vurgulamıştır. Bu bilgilerde hareketle çocuk dergisi ÇETO 2019 Türkçe Öğretim Programı'ndaki anahtar yetkinlikler açısından incelenmeye değer görülmüştür.

Bu araştırmanın genel amacı 2018-2020 yılları arasında yayımlanan ÇETO(Çocuk Edebiyatı ve Tercüme Ofisi Dergisi) dergisi metinlerinin 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yetkinlikler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki soruya cevap aranmıştır:

2018-2020 yılları arasında yayımlanan ÇETO dergisi metinlerinde, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki hangi yetkinliklere ne sıklıkla yer verilmiştir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

ÇETO dergisindeki anahtar yetkinlikleri belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen bu çalışma bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma modelinde desenlenmiştir. Nitel araştırma "Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır" (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 38). Verilerin toplanmasında doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 187). Araştırmanın dokümanlarını, araştırmanın nesnesinde seçilen 18 dergi oluşturmaktadır. Araştırmada ÇETO dergisinin çıkmış olan 18 sayısı 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan anahtar yetkinlikler açısından incelenerek nitel bir çalışma ortaya konmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan "*ana dil ve yabancı dilde iletişim, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, öğrenmeyi öğrenme, dijital yetkinlik, kültürel farkındalık ve ifade*" yetkinliklerine yönelik olarak araştırmacı tarafından hazırlanan form kullanılarak elde edilmiştir. Form hazırlanırken daha önce alanyazında kullanılan ve yapılan form hazırlama çalışmalarından (Sözbilir& Kutu, 2008) yararlanılmıştır. Elde edilen veriler iki alan uzmanıyla da değerlendirilerek veriler tasnif edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman (2019) tarafından önerilen (görüş birliği+görüş ayrılığı) formül kullanılmış, kodlamalarda uyum sağlanmıştır.

Araştırma Nesnesi

Araştırmanın nesnesini Şenyıldız Matbaacılık tarafından basılan Ocak 2018 çıkmaya başlayıp Kasım 2020'de sona eren ve "ocak, mart, mayıs, temmuz, eylül, kasım" aylarında çıkarılan ÇETO dergisinin toplamda 18 sayısı oluşturmaktadır. Derginin 15. ve 16. sayıları yine 17 ve 18. sayıları beraber çıkarılmıştır. Her dergi ortalama 200 sayfadan oluşmaktadır.

En son çıkan 15 ve 16. sayılar ile 17 ve 18. sayılar birleştirildiğinden bu dergiler ortalama 300 sayfadan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri Google akademik (URL 1), Dergipark (URL 2) gibi veri tabanlarından ve araştırma nesnesinin incelemesiyle elde edilmiştir. Veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sürecinde derginin 18 sayısı okunmuş; “2019 Türkçe Dersi Öğretim Programında” yer alan anahtar yetkinlikler bakımından taranarak tespit edilmiş, uzman görüşleri doğrultusunda sınıflandırılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma amacı çerçevesinde ÇETO dergisinde yer alan anahtar yetkinliklerle ilgili ulaşılan bulgu ve yorumlara tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. ÇETO Dergisinde Yer alan Anahtar Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	616	106
Dijital yetkinlik	74	7
İnisiyatif alma ve girişimcilik	66	2
Kültürel farkındalık ve ifade	700	141
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	141	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	266	3
Öğrenmeyi öğrenme	276	-
Yabancı dilde iletişim	222	-
Toplam	2.361	259

ÇETO dergisi 2018 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 2.361 yetkinliklere vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=700) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=616), *öğrenmeyi öğrenme* (f=276), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=266), *yabancı dilde iletişim* (f=222), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=141), *dijital yetkinlik* (f=74), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=66) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 259 frekans tespit edilmiştir.

Tablo 2. ÇETO Dergisinin 1. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	27	2
Dijital yetkinlik	7	1
İnisiyatif alma ve girişimcilik	9	-
Kültürel farkındalık ve ifade	44	4
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	8	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	25	-
Öğrenmeyi öğrenme	32	1
Yabancı dilde iletişim	20	-
Toplam	172	8

Tablo 2'ye göre; ÇETO dergisinin 1. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 172 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=44) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *öğrenmeyi öğrenme* (f=32), *ana dilde iletişim* (f=27), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=25), *yabancı dilde iletişim* (f=20), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=9), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=8), *dijital yetkinlik* (f=7) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 8 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 1. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Çocuğun çevresindekilere vereceği her yanıt anlama ve anlatma becerilerinin de uygulamaya katılmasını gerektirir. Bu etkileşimde çocuğun bilişsel, dilsel, kişilik ve toplumsal gelişimi açısından önemli yaşantılar edinmesine fırsatlar sağlayacak etkili araçlardan biri de kitaplardır. (s: 1,s.39)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Kürsüye çıkan Çocuk Hakları Komitesi temsilcisi bilinçli ve güvenli internet ile ilgili seminerler verilmesini istediler. Teknolojinin bizi sevdiğimizimizden ailemizden uzaklaştırmasına izin vermemeliyiz. (s: 1, s.15)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bir gün bu kirpi evin bir buzdolabı almaya karar vermiş. Çünkü artık limonatasını kendisi yapıp içmek istiyormuş ama evinin her tarafını aradığı halde buzdolabı alacak parayı bulamamış. Bunun üzerine çalışıp buzdolabı parası kazanmaya karar vermiş. Nasıl bir iş yapayım diye düşünürken aklına harika bir fikir gelmiş: Balon satmak. (s: 1,s.78)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

"Bu sorunun cevabı da tabii ki bu miniklerin resim ve edebiyat gibi kültürel formlarda temsilini artırmak kültür formları dışında da onlara ayrı yerler oluşturmak yoluyla toplumun genel kurumlarında yerlerini sağlamlaştırmaktır." (s: 1,s.28)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Matematik öğretmek de öğrenmek de aslında bu kadar basitken nasıl oldu da bu kadar yorucu hal aldı? Öncelikle matematiğin bir sınırı yok evrenin kendisi kadar günden güne genişleyen bir alan türev, integral, cebir, lineer, diferansiyel, denklemler (s: 1, s. 171).

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Devlet yalnız insanlara değil sokak hayvanları ve bütün canlılara şefkatle yaklaşmalıdır. Bakıma muhtaç kediler için Dar'ül Mınav, köpekler için Dar'ül havhavar kurulmalıdır (s: 1, s. 62).

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

"Bilmiyorum demeyi öğretecek öğretmenler aranıyor" (s: 1, s. 64)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Türkçeyi öğrendikten sonra tercümanlık bile yapmaya başlar. Bazı korecekonusmaları Türkçeye çevirir (s: 1, s. 96).

Tablo 3.ÇETO Dergisinin 2. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f(Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	33	5
Dijital yetkinlik	4	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	5	1
Kültürel farkındalık ve ifade	32	8
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	12	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	22	1
Öğrenmeyi öğrenme	16	1
Yabancı dilde iletişim	21	-
Toplam	145	16

Tablo 3'e göre; ÇETO dergisinin 2. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 145 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* (f=33) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* (f=32),*sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=22), *yabancı dilde iletişim* (f=21), *öğrenmeyi öğrenme* (f=16), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=12), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=5),*dijital yetkinlik* (f=4) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 16 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 2. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

"Nedir o derbeder bir şekilde başı ve ayağı olmadığı halde zengin ve yoksul ayırt etmeden pencereden pencereye gezer?" (Bulmaca örneği,S: 2, s.105)

Dijital yetkinliği ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Burası çocukların eğlenceli oyunlarla algoritmik düşünme becerilerini geliştirip dijital dünyayı keşfedecekleri bir platform. (s: 2, s.143)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Çocukların harçlıklarını çekmek için nasıl bir cazibe alanı oluşturabilir diye kafa yorarken bayramda nen yüksek tüketimin mantar, mantar tabancası çatapat, maytap, olduğunu tespit etmişler... Piyasa ve sektör araştırmasından sonra malları en uygun satın alabilecekleri toptancıyı bulur ve dengeli bir ürün gamıyla sokakta tezgâhlarını açarlar. (s: 2, s.115)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Cemal Toy, burada 80 öğrencisini resim sanatıyla tartışıyor Atölye henüz yeni olsa da öğretmenlik mesleğini sürdürdüğü 25 yıldır çocuklarla resim çalışması yapan Cemal Toy çocuklara yönelik süreli sanat merkezlerinin olmadığını belirtiyor. (s: 2, s.184)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Peki, tarih öncesindeki uzaktan atalarımızı rakamları düşünmeye iten hangi dürtülerdi? Salt gökbilimsel ilgiler mi, yoksa sırf topluluk yaşamının gereksinimleri mi?” (s: 2, s.92)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Anayasanın dilini çocuklar da anlasa. Anayasa’dan önce çocuk yasa. Çocukların görünür olduğu anayasa isteriz. (s: 2, s.192)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“İyi bir fikir değil, dedi karınca. Gerçekten önemli olan rekor sürede iş yapmak değil önemli olan bildiğin en iyi şekilde o işi bitirmektir.” (s: 2, s.37)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Uçaktan inince bir taksici karşılıyor beni Tahran’da. Adı; Hüseyin. Ne İngilizce biliyor ne de Türkçe. Eski kelimelerle aramın iyi olmasının faydasını görüyorum.” (s: 2, s.130)

Tablo 4. ÇETO Dergisinin 3. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	39	5
Dijital yetkinlik	5	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	6	-
Kültürel farkındalık ve ifade	38	8
Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	10	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	13	-
Öğrenmeyi öğrenme	12	-
Yabancı dilde iletişim	14	-
Toplam	137	13

Tablo 4’e göre; ÇETO dergisinin 3. Sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 137 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* (f=39) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* (f=38), *yabancı dilde iletişim* (f=14), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=13), *öğrenmeyi öğrenme* (f=12), *matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=10), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=6), *dijital yetkinlik* (f=5) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 13 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 3. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kütüphaneyi seviyorum çünkü kütüphanenin dilinden kütüphaneci anlar ve ben bu dili biliyorum.” (s: 3, s.22)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bilgisayar oyunlarında kaybedince övünen gençlere hiç rastladık mı? Gençlik her zaman başarıyla sonuçlanacak eylemlere odaklıdır. (s: 3, s.87)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bilgisayar işlemcileri ekran kartları bu yükü rahatlıkla kaldırabilir ancak hedefiniz mobil tablet ve telefon oyunu yapmak ise köşelerin sayısı önemli bir ölçüdür. (s: 3, s.93)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bu insanları çoğunlukla Londra'da ve Münih'te sanat galerilerinde ve sergi salonlarında gördüm. Hele çocuklar! Bir salon dolusunun yerlere yatmış şekilde çizim yapmakta olduğunu bile gördüm. (s: 3, s.74)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Matematik dersi için müzeye gelmiş, ellerindeki kâğıtlarda belirtilen geometrik şekilleri müzedeki eserlerde bulup çizmeye çalışan çocuklar gördüm. (s: 3, s.75)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Savaş mağduru olan mülteci çocuklar kadınlar ve yetimler...STK'ların onlar için başlattıkları projeler hız kesmeden sürüyor. (s: 3, s.156)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Her boş vaktimi evde çizmeye ve kendi yeteneklerimi keşfetmeye harcadım. Bir başınıza olmak, çoğu zaman iyidir, çünkü gerçekten size ait olan bir şeyleri ancak böyle geliştirebilirsiniz. (s: 3, s.79)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

"Babam benimle gurur duyuyor. Çünkü oğlu onun yapamadığı bir şeyi yapıyor, dil öğreniyor. Hafta boyu minibüste öğrendiğim İngilizce sözcük ve cümleleri yineliyorum ona." (s: 3, s.41)

Tablo 5. ÇETO Dergisinin 4. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	<i>f</i>	<i>f</i> (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	43	18
Dijital yetkinlik	11	1
İnisiyatif alma ve girişimcilik	5	-
Kültürel farkındalık ve ifade	30	3
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	4	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	18	1
Öğrenmeyi öğrenme	12	-
Yabancı dilde iletişim	15	-
Toplam	138	23

Tablo 5'e göre; ÇETO dergisinin 4. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 138 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* (f=43) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* (f=30), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=18), *yabancı dilde iletişim* (f=15), *öğrenmeyi öğrenme* (f=12), *dijital yetkinlik* (f=11), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=5), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=4) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 23 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 4. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Kullandığımı ana dilimiz sadece günlük yaşantımızda rol oynamaz, ayrıca mantığımızın ve düşünce yapımızın da temelini oluşturur. (s: 4, s.71)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Günümüz iletişim ve teknoloji çağında ise çizgi kabuk değiştirerek animasyon tekniği ile canlandı. Birçok görsel materyalin altyapısını oluşturdu. (s: 4, s.60)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

21. yüzyıl çocuğu, kardeşi hastalandığında ve eczane çok uzak olduğunda bir çözüm üretiyor: İlaç üreten dronlar. Bunu hayal ediyor, gerçekleştiriyor. (s: 4, s.11)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Biz insan olarak, çizginin bir anlatım dili ve kendimizi ifade aracı olduğunu idrak edemezsek çocuk kitaplarının nasıl bir imkâna veya imkânsızlığa dönüştüğü konusu havada kalır. (s: 4, s.60)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Düşünmek önemlidir. Düşünmeden neyi bulabiliriz ki? Bu cümleyi üç kere yazdım bugün: Düşünmek önemlidir. (s: 4, s.156)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Hanzala özgürlüğü temsil eder. İfade özgürlüğü, basın özgürlüğü ve kalem özgürlüğünü. (s: 4, s.112)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Keman çalmayı seviyorum çünkü farkındalığım artıyor, hayatıma yön veriyorum, hayatıma bir mana katıyor. (s: 4, s.126)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bir lisan bir insan, iki lisan iki insan. İngilizcede özne- yüklem-nesne sıralaması kullanılır.(s: 4, s.70)

Tablo 6.ÇETO Dergisinin 5. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	36	3
Dijital yetkinlik	9	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	2	-
Kültürel farkındalık ve ifade	37	2
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	14	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	13	-
Öğrenmeyi öğrenme	20	-
Yabancı dilde iletişim	14	-
Toplam	145	5

Tablo 6'ya göre; ÇETO dergisinin 5. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 145 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=37) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=36), *öğrenmeyi öğrenme* (f=20), *yabancı dilde iletişim* (f=14), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=14), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=13), *dijital yetkinlik* (f=9), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=2) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 5 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 5. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bedavadan dil becerisi kazandırır çocuğa oyunlar. Formül de öğretir. Şöyle:Çağrılacak çocuğun adı+papucu yarım=Çık dışarıya oynayalım.” (s: 5, s.119)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Robotik ve kodlama eğitiminin gündemde olduğu zamanımızda robotlarla geliştirilecek projelerden birini Şehit Ömer Halis Demir Kız AİHL hayata geçirmeye uğraşiyor.” (s: 5, s.169)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Lala eğitimiyle sorumlu olduğu çocuğu bir kahvenin önüne götürür, burada oturtur ve çocuğun yaşadığı muhiti ve gelen geçeni tanınmasını sağlardı. Böylelikle çocuk ticari bakımdan da muhitini tanırdı.” (s: 5, s.38)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Nice çocuklar vardır ki mükemmel piyano kabiliyetiyle doğduğu halde tek bir defa bile piyanonun başına oturamadığı için o kabiliyetinin farkına varmadan ölmüş olur.” (s: 5, s.92)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Füze,saat,ilaç,uçak,araba,vs yapmak neye niyetli olduğumuzla ilgili yoksa memleket Berat dolu. Ama bir niyet yoksa bir hedef yoksa alet neye yarar ki?” (s: 5, s.118)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Beyler müsaadenizle, dersler on dakika teneffüsler yarım saat olmalı. Bahçesiz okul olamaz.” (s: 5, s.67)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Onlara soru sormayı mevcut olana dair sorgulama yapmayı, farklı ve daha zengin biçimde düşünebilmeyi öğretelim. Onlara nasıl öğrenebileceklerini öğretelim.” (s: 5, s.29)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Fransızca “ecole” sözcüğünden ilhamla oku- kökünden türetilen okul kelimesidir.” (s: 5, s.29).

Tablo 7.ÇETO Dergisinin 6. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f(Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	20	2
Dijital yetkinlik	4	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	2	-
Kültürel farkındalık ve ifade	39	2
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	7	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	17	-
Öğrenmeyi öğrenme	8	-
Yabancı dilde iletişim	14	-
Toplam	111	4

Tablo 7'ye göre; ÇETO dergisinin 6. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 111 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=39) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=20), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=17), *yabancı dilde iletişim* (f=14), *öğrenmeyi öğrenme* (f=8), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=7), *dijital yetkinlik* (f=4), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=2) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 4 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 6. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kelimeler bizin neyi nasıl isimlendirdiğimizi, neyi nasıl tavsif ettiğimizi gösteren en önemli işaretlerdir.” (s: 6, s.54)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Cep telefonu edinme yaşı giderek düşüyor. Hayatının nasıl sürdüreceği sorusuna artık çocuğun kendisinin bir cevap bulması gerekiyor.” (s: 6, s.21)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Mehmet Salih ARSLAN ismindeki çoban yuva yapacak yer bulamayan leylekler için topladığı taşlarla 6-7 metre yüksekliğinde kuleler yapıyor. (s: 6, s.192)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Türkiye'nin farklı illerinden gelen Karagöz sanatçıları bu yıl İstanbul'da çocuklar için buluştu. (s: 6, s.194)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Öğrenciler gemileri denizden alan ve karadan götürülebilen robotu yaparken Fatih Sultan Mehmet'ten ilham aldı. (s: 6, s.192)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bin güneşten daha parlak bir günün içinden... Hiroşima'ya Atom bombasının atıldığı günden beri bakıyorum size 1945'ten.” (s: 6, s.1)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Çocuklara bir şey öğretmek için değil, çocuklardan bir şey öğrenmek için yazıyorum. Mevlana İdris. (s: 6,S.201)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bir şarkı dinle: EricClaptonAutumnnLeaves” (s: 6, s.117)

Tablo 8.ÇETO Dergisinin 7. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f(Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	21	2
Dijital yetkinlik	4	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	5	-
Kültürel farkındalık ve ifade	16	5
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	49	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	5	-
Öğrenmeyi öğrenme	10	-
Yabancı dilde iletişim	12	-
Toplam	122	7

Tablo 8'e göre; ÇETO dergisinin 7. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 122 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=49) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=21),*kültürel farkındalık ve ifade* (f=16), *yabancı dilde iletişim* (f=12),*öğrenmeyi öğrenme* (f=10), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=5),*inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=5),*dijital yetkinlik* (f=4), takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 7 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 7. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Yağ satarım bal satarım ustam ölmüş ben satarım deyip büyümeyen çocukların yanına varalım. Pazara gidelim bir çiçek alalım...” (s: 7, s.127)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“İnsanların istediği tüm yükü omuzlamak değil daha hızlı İphone'lara her yükü yüklemek de değil. İnsanların istediği sahiden insan olmak.” (s: 7, s.68)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“El –Cezeri bilim aşkıyla çalışırken geleceği nasıl etkileyeceğinden bihaberdi. Çizimlere aktardığı o tasarımlarını Diyarbakır'ın İç Kalesi'nde bulunan sarayda hayata geçirmiş, böylece onlar bir çizim olarak kalmamış, üretilmiş hatta gündelik hayatta da kullanılmıştı.” (s: 7, s.81)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kaç kişi biliyordu ki Selanik gibi bir şehri harp etmeden Yunanlılara verdiğimizizi. Ya da kaç kişi biliyordu ki;Balkan savaşlarında Yanya, İşkodra ve Edirne'de Türk askerinin destan gibi savunma yaptığını.” (s: 7, s.31)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bilimin neyi yapabiliyor olduğuyula ilgilendiğimiz kadar neyi yapması gerektiğine kafa yormamız gerekmez mi?” (s: 7, s.13)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Küçük Prens’in ileri sürdüğü düşünceler ve anlatmaya çalıştıkları belki de bir nesli umut içinde yaşatacak ve dünyayı daha güzel ve daha yaşanır kılacaktır.” (s: 7, s.197)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kitapta anlam arayışı içinde olan, kendine güvenen, sorunları aşma konusunda sabırlı ve ısrarcı, muhakeme yeteneği gelişmiş, nazik, kişilik sahibi bir birey ana kahraman olarak Küçük Kara Balık seçilmiştir.” (s: 7, s.125)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Üstelik Fransızca dedikleri bir dil de öğrenmeye başlamışlardı. Etre, Avvar, filleri mi ne varmış. Fiiller grup grupmuş. “ (s: 7, s.26)

Tablo 9. ÇETO Dergisinin 8. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	26	11
Dijital yetkinlik	2	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	2	-
Kültürel farkındalık ve ifade	59	11
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	3	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	66	2
Öğrenmeyi öğrenme	71	-
Yabancı dilde iletişim	5	-
Toplam	234	24

Tablo 9’a göre; ÇETO dergisinin 8. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 234 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *öğrenmeyi öğrenme* (f=71) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=66), *kültürel farkındalık ve ifade* (f=59), *ana dilde iletişim* (f=26), *yabancı dilde iletişim* (f=5), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=3), *dijital yetkinlik* (f=2), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=2) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 24 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 8. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Kelimeler meramımızı izah etmede başvurduğumuz temel malzemelerden birini oluşturuyor. Kelimelerin kıfayetsiz kaldığı durumlar da oluyor... (s: 8, s.50)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Günlük hayatta yan yana geldiği başka insanların yüzüne bakmayan birçok genç internet ortamında çok tehlikeli ağlar oluşturabiliyor.” (s: 8, s.141)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Ahmet Efe editörlük ve yayın yönetmenliği yaptı. Radyo ve TV programları hazırladı.” (s: 8,S.164)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Ahmet Efe'nin şiir, hikâye, roman, deneme, biyografi dallarında yayınlanmış 100'den fazla eseri yanında hat, tezhip, minyatür ve ağaç işçiliğiyle ilgili çok sayıda çalışması bulunmaktadır.” (s: 8, s.164)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“16.Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde bir cami ve külliyesi nasıl yapılırdı?” (s: 8, s.182)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi ülkemizin de imzaladığı temel çerçeve metin olarak dünyanın büyük bir kısmında yürürlükte.” (s: 8, s.5)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Çocuğa yaratılışına uygun bir hayatı nasıl öğreneceği ve yaşayacağı öğretilirse insanca mutlu yaşar.” (s: 8, s.25)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bir şarkı söyle:Wien,Wien,Nur duAllein. Viyana viyana yalnız sen. (s: 8, s.162)

Tablo 10. ÇETO Dergisinin 9. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f(Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	28	3
Dijital yetkinlik	2	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	1	-
Kültürel farkındalık ve ifade	75	33
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	3	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	3	-
Öğrenmeyi öğrenme	5	-
Yabancı dilde iletişim	8	-
Toplam	105	36

Tablo 10'a göre; ÇETO dergisinin 9. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 105 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=75) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=28), *yabancı dilde iletişim* (f=8), *öğrenmeyi öğrenme* (f=5), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=3), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=3), *dijital yetkinlik* (f=2), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=1) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 36 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 9. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Bin yılın sesi: Hayy'danHu'ya Dedem Korkut” (s: 9,Kapak)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Öğretmenim bir instagram hesabından ban resimler gösteriyor ben de onlardan seçtiklerimi, beğendiklerimi çiziyorum” ” (s: 9, s.182)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Tasarımcı olmak istiyorsun, peki,neler tasarlayacaksın?” ” (s: 9, s.180)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“En başta Dede Korkut yaşamış mıdır?Bu soruyu cevaplamak için bile bir ömür yetmez.250 yıl hayat sürdüğü söylenir.” ” (s: 9, s.62)

Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bir şarkı önerisi:People AreStrangerTheDoors” ” (s: 9, s.29)

“Etkili problem çözme yetisine sahip olma, kişide empati, sorumluluk ve yardımseverlik duygusu bulunması psikolojik olarak sağlam kalması için kişiye koruyucu bir etki yapıyor.” ” (s: 9, s.19)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Eğer bir devletim olsaydı annemin gülüşünü milli marş yapardım.” ” (s: 9, s.133)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Sonuç çalışalım, ümit edelim, gam çekmeliyim.” ” (s: 9, s.51)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Türkçe-İngilizce-Fransızca ders yapmayı kararlaştırdık hep birlikte. Arkadaşım videolar ve görsellerle desteklenen bir Türkiye tanıtımı hazırladı.” (s: 9, s.8)

Tablo 11.ÇETO Dergisinin 10. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	37	9
Dijital yetkinlik	3	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	3	1
Kültürel farkındalık ve ifade	21	63
Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	5	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	8	-
Öğrenmeyi öğrenme	15	-
Yabancı dilde iletişim	10	-
Toplam	102	73

Tablo 11'e göre; ÇETO dergisinin 10. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 102 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* (f=37) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* (f=21), *öğrenmeyi öğrenme* (f=15), *yabancı dilde iletişim* (f=10), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler*(f=8), *matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=5), *dijital yetkinlik* (f=3), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=3) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 73 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 10. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Açalım bir kitabı: Işık kitaptan gelir.” (s: 10,Kapak Resmi)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Çocuk kitapları teknoloji oyun ve eğlenceyle donatılsın.” (s: 10, s.190)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Birlikte bir takı tasarlayın.” (s: 10, s.31)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Odanızın duvarları tual olsa ressamının kim olmasını isterdiniz?” (s: 10, s.131)

Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan Türkiye'nin TÜBİTAK destekli ilk bilim merkezi, öğrencilerin yaz tatilini bilimsel etkinliklerle içi içe geçirmesi için Yaz Bilim Kampları düzenliyor.” (s: 10, s.206)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kütüphanelerde iki eksikliği belirtmek isterim bunlardan birincisi görme ve işitme engelli çocuklar için kütüphanelerde bir bölümün bulunması zorunluluğuna duyduğum ihtiyaç...” (s: 10, s.69)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kendimiz için akıllıca hedefler belirleme; bu hedefe ulaşmak için planlama ve hesaplamaları yapma konusunda çok iyi olabiliriz ama eğer bilişsel kontrol becerilerimizde aynı performansı gösteremezsek hedeflerimizden sapmamız kolaylaşır.” (s: 10, s.13)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Is Humanity Getting More Stupid?(İnsanlık daha da aptallaşıyor mu?)” (s: 10, s.148)

Tablo 12.ÇETO Dergisinin 11. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	26	3
Dijital yetkinlik	5	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	3	-
Kültürel farkındalık ve ifade	36	2
Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	4	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	30	3
Öğrenmeyi öğrenme	15	-
Yabancı dilde iletişim	17	-
Toplam	136	8

Tablo 12'ye göre; ÇETO dergisinin 11. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 136 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=36) yetkinliği tespit edilmiştir.

Bunu sırasıyla; sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler($f=30$), ana dilde iletişim ($f=26$), yabancı dilde iletişim ($f=17$), öğrenmeyi öğrenme ($f=15$), dijital yetkinlik ($f=5$), matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler ($f=4$), inisiyatif alma ve girişimcilik ($f=3$) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 8 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 11. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Yazar olmak için yetenek ve işçilik arasındaki denge nasıl kurulur,yazmaya nasıl başladınız, ne zaman ben yazar oldum, dediniz.” (s: 11, s. 7)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bugünlerde her şey en gelişmiş ve yüksek kaliteli renklendirme teknikleriyle görüntüye aktarılabilir ve hiçbir şey insanın hayal gücüne bırakılmıyor.” (s: 11, s. 144)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bileklik yapıp sattım ve üstünde beni hayata bağlayan hayatı bana kardeş eden bu üç kelime vardı. Sev,sarılgülümse.” (s: 11, s. 89)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Türklerle Suriyeliler arasındaki gerilimin nedenleri,etkileri,çözümleri.” (s: 11, s. 110)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Özellikle Amerika ve İngiltere’de yeni nesil yarın uzaya çıkacakmış gibi hazırlanıyor. Çocukların sınıf isimleri galaksilerle isimlendiriliyor.Her müzede galaksiler hakkında bilgi veriliyor.” (s: 11,S. 154)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bana mülteci diyorsunuz. Yokmuşum gibi yapmayın. Dünyadayım.” (s: 11,Kapak Resmi)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Thepeoplecometogethor/Reminds us we’rethesame.(İnsanlar bir araya geliyor/bize aynı olduğumuzu hatırlıyor.)” (s: 11, s. 22)

Tablo 13. ÇETO Dergisinin 12. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	44	-
Dijital yetkinlik	3	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	7	-
Kültürel farkındalık ve ifade	46	-
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	3	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	6	-
Öğrenmeyi öğrenme	25	-
Yabancı dilde iletişim	9	-
Toplam	143	-

Tablo 13'e göre; ÇETO dergisinin 12. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 143 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=46) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=44), *öğrenmeyi öğrenme* (f=25), *yabancı dilde iletişim* (f=9), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=7), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=6), *dijital yetkinlik* (f=3), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=3), takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise yetkinliklere ilişkin herhangi bir bulgutespit edilememiştir.

ÇETO Dergisinin 12. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kim bilir her masal gerisinde bir yığın ortak yaşantı ve tecrübeyi de taşır bize. Bu yolla da bizi eğitir.” (s: 12, s. 15)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Günümüzde çocuklar ailelerin ilgisizliği ve birlikte anlamlı vakit geçirmeyişleri yüzünden bilgisayar oyunlarına olması gerektiğinden daha fazla zaman harcıyorlar.” (s: 12, s. 32)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Onun için sürekli oyuncak almak yerine bozulan oyuncakları çocuklarımızla birlikte tamir etmeye, evdeki nesnelere ve doğadaki ağaç ve benzeri şeylerden oyuncak yapmaya oyuncak değiş tokuşuna önem vermeliyiz.” (s: 12, s. 33)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Uzun yıllardan beri kubbelerden ve minarelerden inmeyen değerli fotoğrafçımız cemil Şahin Bey'in kendi ağzından hayat hikâyesini ve bazı karelerini sizinle paylaşmaktan mutluyuz.” (s: 12, s. 85)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Selimiye'nin kubbesi şu an net olarak Ayasofya'nın kubbesinden yarım metre daha geniş. Ayrıca Ayasofya gibi yassı ve yamuk değil, tamamen mükemmel bir yarım küredir.” (s: 12, s. 87)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bırakın biraz daha oynayalım sonra yine ölürüz.” (s: 12, Kapak Resmi)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Çocuk yaşantılarına hangi duyguları yönlendirebileceğini ve yine yaşatlarının hangi durumlarda hangi duyguları hissedebileceğini ortaklaşa bu oyunlarda öğrenir.” (s: 12, s. 21)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Hayat hakkında şiir. Rainer Maria Rilke” (s: 12, s. 58).

Tablo 14. ÇETO Dergisinin 13. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	29	-
Dijital yetkinlik	5	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	2	-
Kültürel farkındalık ve ifade	35	-
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	7	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	6	-
Öğrenmeyi öğrenme	20	-
Yabancı dilde iletişim	14	-
Toplam	118	-

Tablo 14'e göre; ÇETO dergisinin 13. Sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 118 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=35) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=29), *öğrenmeyi öğrenme* (f=20), *yabancı dilde iletişim* (f=14), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=7), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=6), *dijital yetkinlik* (f=5), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=2) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise yetkinliklere ilişkin herhangi bir bulgu tespit edilememiştir.

ÇETO Dergisinin 13. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Cemal Süreya şiirinde çocuk” (s: 13, s. 76)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Teknoloji hayatı kolaylaştıran birçok unsuru getiriyor, işimize yarıyor. Ben sahip olduğum tüm elektronik cihazların teknolojisini hem donanım hem de yazılım anlamda tam kapasite kullanıyorum. Bilgisayarımda Linux işletim sistemi yüklü.” (s: 13, s.9)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“İki kardeş Lyon’da bir yandan babalarının kurduğu fotoğraf malzemeleri fabrikasını işletirken oradan elde ettikleri ekonomik güçle de evlerin giriş katındaki atölyede fotoğrafları canlandıracak.” (s: 13, s.100)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Resimli kitapların dünyasına Pamela Zagarenski bakışı. (s: 13, s.158)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Mantığın temel akıl yürütme ilkelerinden birisi olan analogi, tikelden tikele giden akıl yürütme yöntemidir.” (s: 13, s. 49)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Üstün yetenekli ve zekâlı çocukların eğitimi konusunda yaklaşımım çocukla ilgili ana felsefemden ayrı değil: Yüzde 100 Çocuk Hakları, yüzde 100 her çocuk gerekli nitelikli eğitim.” (s: 13, s. 61)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Çocukların hayatın gerçekleri ve acıları içinde yaşatsınlar, onların ufak hatalar yapmalarına, hayattan öğrenmelerine izin versinler.” (s: 13, s. 26)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Dökülen yapraklar,PernetteChaponniere,Farnsızca şiir çevirisi.” (s: 13,S. 133)

Tablo 15.ÇETO Dergisinin 14. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	51	27
Dijital yetkinlik	2	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	1	-
Kültürel farkındalık ve ifade	38	-
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	2	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	10	-
Öğrenmeyi öğrenme	2	-
Yabancı dilde iletişim	13	-
Toplam	119	27

Tablo 15'e göre; ÇETO dergisinin 14. sayısı 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 119 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* (f=51) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* (f=38), *yabancı dilde iletişim* (f=13), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=10), *öğrenmeyi öğrenme* (f=2), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=2), *dijital yetkinlik* (f=2), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=1) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise 27 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 14. Sayısında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Anne babanın bebekle kurduğu iletişim yeni sinir hücrelerinin yeni sinir yollarının yeni budaklanmaların oluşmasını sağlar. Yineleyici yaşantılarla öğrenme olur.” (s: 14, s. 33)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Hemen her vesileyle devletin çocuk kanalı dâhil olmak üzere, alttan alta verilmeye çalışılan subniminal mesajların kaçta kaçından haberi var toplumun.” (s: 14, s. 25)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bu girişkenlik çok kısa bir hayretin peşinden bıyık altı gülmelere bırakmıştı yerini ağabeylerin yüzünde.” (s: 14, s. 168)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Ömer Faruk Özdemir ve öğrencilerinin ÇETO için anne çağrışımı çalışmalarını sunuyor.” (s: 14, s. 65)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Felsefe düşünme arama sorma faaliyetidir. Filozof bilginin, hakikatin, hikmetin peşindedir.” (s: 14, s. 91)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Dünya binlerce aç çocuğu barındırıyor ve bu çok acı.” (s: 14, s. 145)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kani Karaca’nın gözleri görmez fakat öylesine bir kulağa sahiptir ki dostları onun için bir duyduğunu bir daha unutmaz der.” (s: 14, s. 206)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“I wanttoholdyourhandşarkısıkitada büyük bir duygu seli yaratıyor.” (s: 14, s. 34)

Tablo 16.ÇETO Dergisinin 15 ve 16. Sayılarında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	<i>f</i>	<i>f</i> (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	79	10
Dijital yetkinlik	3	5
İnisiyatif alma ve girişimcilik	4	-
Kültürel farkındalık ve ifade	56	15
Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	8	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	11	-
Öğrenmeyi öğrenme	8	-
Yabancı dilde iletişim	11	-
Toplam	180	30

Tablo 16’ya göre; ÇETO dergisinin 15 ve 16. sayıları 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 180 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *ana dilde iletişim* ($f=79$) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *kültürel farkındalık ve ifade* ($f=56$), *yabancı dilde iletişim* ($f=11$), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* ($f=11$), *öğrenmeyi öğrenme* ($f=8$), *matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* ($f=8$), *inisiyatif alma ve girişimcilik* ($f=4$), *dijital yetkinlik* ($f=3$) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise 30 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin 15 ve 16. Sayılarında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Kelime telakkileri, Yaram derdine düştü/Belki gelen hekimdir.” (s: 15,16, s. 123)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Aramıza sanallığı sokan yüz yüze iletişimi torpilleyen bilişim teknolojilerini bu kez gerçekten kendi hizmetimize sunmalı, sürekli eşi dostu aramalı, hal hatır sormalıyız.” (s: 15,16, s. 55)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Dönemin aile yapısında çocuk yaşına bağlı olarak yetenek ve çevreden gördüğü aldığı ile bir yiğitlik gösterir. Çocuk etkindir.” (s: 15,16, s. 171)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Resim yaparken farklı dünyalara seyahat ettiğimi ve seyahat ederken farklı insanlarla tanıştığımı hissediyorum.” (s: 15,16, s. 201)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Harizmi matematik,gökbilim,coğrafya ve algoritma alanlarında çalışmış Fars bilim insanı.” (s: 15,16, s. 286)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Diktiğimiz beton blokların aralarına asfalt dökerek kurduğumuz şehirlerin, hayvanat bahçelerinden farkı yok. Hiçbirimiz özgür değiliz.” (s: 15,16, s. 81)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Bizi zorlayan durumlar kendimizi yeniden keşfetmemizi ve bizim için neyin önemli olduğunu gözden geçirmemizi sağlar.” (s: 15,16, s. 53)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Emelim gayretimden büyük/Gayretim yeteneğimden üstün/Yeteneğim ise tabiatıma mahkûm/ama ben direniyorum. Tefvik el Hâkim, Mısırlı edebiyatçı (dergide Arapçası da yer almaktadır).” (s: 15,16, s. 31)

Tablo 17.ÇETO Dergisinin 17 ve 18. Sayılarında Yer alan Yetkinliklere Dair Bulgular

Yetkinlikler	f	f (Çocuk Eserleri)
Ana dilde iletişim	77	6
Dijital yetkinlik	5	-
İnisiyatif alma ve girişimcilik	10	-
Kültürel farkındalık ve ifade	98	8
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	2	-
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	13	-
Öğrenmeyi öğrenme	5	-
Yabancı dilde iletişim	25	-
Toplam	235	14

Tablo 17'ye göre; ÇETO dergisinin 17 ve 18. sayıları 2019 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 235 yetkinliğe vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Dergilerde en çok *kültürel farkındalık ve ifade* (f=98) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; *ana dilde iletişim* (f=77),*yabancı dilde iletişim* (f=25), *sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler* (f=13), *inisiyatif alma ve girişimcilik* (f=10), *öğrenmeyi öğrenme* (f=5), *dijital yetkinlik* (f=5), *matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler* (f=2) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise 14 bulgu tespit edilmiştir.

ÇETO Dergisinin17 ve 18. Sayılarında Yer alan Yetkinliklere Dair Örnekler

Ana dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

Mektup olduğunu fark edince korkum heyecana dönüştü. Güzel bir dostluğun başlangıcı olması ümidiyle bu haberleşmeyi başlattığı için teşekkür ederim. (s: 17,18, s. 131)

Dijital yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Giderek dijitalleşen bir dünyada geleneksel sanatların geleceğini nasıl görüyorsunuz?” (s: 17,18, s. 162)

İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Asım Gültekin Öykü Yarışmasında derece alan eserler yayınlanırken...” (s: 17,18, s. 278)

“Daha farklı ne yapabiliriz diye derinleri düşündüğümüz bir anda yaşadığımız semtte olmayan kütüphane yaramıza dokundu ve herkes koşar adımlarla evlerine dağıldı. Yarım saat sonra kucaklayabildiğimiz kitapla kucaklaşarak kütüphane yapacağımız çatı katına çıktık.” (s: 17,18, s. 129)

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Büyük ustaların nasıl çizdikleri, öğrencilerine hayata ve sanata bakış açıları sanatlarını nasıl gönülden öğrettikleri hepsi hafızıma kazındı.” (s: 17,18, s. 157)

Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Felsefe tarihinde hayvanlar konusuyla ilgilenmenin hem niteliksel hem niceliksel açıdan inşili çıkışlı bir yol takip ettiğini söylemek gerekir.” (s: 17,18, s. 42)

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğe ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Ülkemizde Hayvan Hakları ile ilgili temel eserler sayılabilecek olan kitabı, İstanbul Hukuk Fakültesinin iki değerli hocası olan Prof.Dr. İsmetSungurbey ve ProfDr.Hüseyin Hatemi'nin çalışmalarına borçluyuz.” (s: 17,18, s. 73)

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Hoca oğluna dönüp, mümkün değil herkesi memnun etmek, sanırım en iyi bildiğin yolda gitmek.” (s: 17,18, s. 181)

Yabancı dilde iletişim yetkinliğine ilişkin dergide geçen örnek şu şekildedir:

“Letyuorplace be a paradıse Asım” (s: 17,18, s.248)

SONUÇ,TARTIŞMA VE ÖNERİLER

ÇETO dergisinin anahtar yetkinlikler açısından incelendiği bu çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

ÇETO dergisi 2018 öğretim programında belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelendiğinde toplamda 2.361 adet bulgu tespit edilmiştir. Kitaplarda en çok kültürel farkındalık ve ifade (f=700) yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; ana dilde iletişim (f=616), öğrenmeyi öğrenme (f=276), sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler (f=266), yabancı dilde iletişim (f=222), matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler (f=141), dijital yetkinlik (f=74), inisiyatif alma ve girişimcilik (f=66) takip etmiştir. Çocuk eserlerinde ise toplamda 259 frekans tespit edilmiştir. Anahtar yetkinlikler yorumlandığında en çok kültürel farkındalık ve ifade değerine yer verildiği görülmüştür. Dergide birçok kültüre ait farkındalığı içermesi aynı zamanda estetiğe önem verip birçok yazar, çizer ve sanatçının eserlerine ve görüşlerine dergide yer verilmesi edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde

ifade edilmesini sağlaması bu yetkinliğin dergide görülmesini sağlamıştır. Dergide birçok masal, hikâye, öykü ve şiire yer verilmesi, okuma kültürü üzerinde durulması, kitap tanıtımlarının yapılması, kelime ve kavramların ifade ve yorumlanmasına fırsat verilmesi ana dilde iletişim yetkinliğinin dergide fazlaca rastlanmasına temel sağlamıştır. Orhan'ın (2020) yürüttüğü çalışmada, sosyoloji ders programında ana dilde iletişim yetkinliğine oldukça karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ders kitapları üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde de aynı sonuçlara ulaşılmış, ana dilde iletişim yetkinliğinin ön plana çıktığı görülmüştür. (Kurudayıoğlu ve Çetin, 2015; Yaşar, 2013; Zevfi, 2015). Dergide çocuk hakları üzerinde sıkça durulması, bu anlamda yapılan çalışmaların gündeme getirilmesi, çocuk haklarının iyileştirilmesi için neler yapılması gerektiğiyle ilgili fikirlerin sunulması, aynı zamanda dünyadaki mülteci çocuklar ve adaletsizlikler üzerinde durulması sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliğinin derginin vermesini hedeflediği temel yetkinliklerden biri olmasını sağlamıştır. Yabancı dilde yazılmış şiirlerin, masalların, hikâyelerin çevirilerine yer verilmesi, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerinin dergide önemsenmesi yabancı dilde iletişim yetkinliğinin dergide işlenmesini sağlamıştır. Kocaoğlu ve Kana (2022) tarafından yapılan çalışmada da 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yetkinlikler bakımından incelenmiş sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler ile kültürel farkındalık ve ifade yetkinliklerine sıkça yer verildiği; yabancı dilde iletişim yetkinliğine ise hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Ulaşılan bulgular bu çalışmada elde edilen sonuçlarla yetkinliklerin kullanım sıklığı ve sıralaması bakımından farklılık taşımaktadır. Kana ve Kiler (2021) tarafından ortaokul Türkçe ders kitaplarının programdaki yetkinlikler bakımından incelendiği çalışmada ana dilde iletişim, sosyal ve vatandaşlık yetkinliklerinin yoğun olarak işlendiği; girişimcilik ve yabancı dillerde iletişim yetkinliklerine ise az yer verildiği ifade edilmiştir. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliklerin dergide tespit edilmesinde bilim özel sayısının olması, bilim adamlarına yer verilmesi, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulama yönelik yazı ve görsellerin kullanılması bu yetkinliğin dergide tespit edilmesini sağlamıştır. Alan yazın incelendiğinde Serçe (2000) ve Toprak'ın (2019) nitel araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşıldığı ve daha çok matematiksel ve bilim teknolojide temel yetkinliğin yeterince öne çıktığı tespit edilmiştir. Dergilerde en az yer verilen yetkinliğin ise İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliği ile dijital yetkinlik olduğu görülmüştür. Aynı şekilde Yüksel (2019) tarafından Hayat Bilgisi ders kitaplarının yetkinlikler bağlamında incelendiği çalışmasında dijital yetkinliğin düşük oranda seyretmesi de sunulan görüşü desteklemektedir. Yapılan araştırma ve ulaşılan sonuçlardan hareketle araştırmacı, öğretmen ve uygulayıcılara öneriler şu şekildedir:

Türkçe öğretmenleri anahtar yetkinliklerinin geliştirilmesi bakımından ders materyali olarak ÇETO dergisinden yararlanmalıdır. Alan yazın incelendiğinde Türkçe eğitiminde yetkinliklere dair çalışma sayısının az olduğu görülmüştür, konunun önemi ve Türkçe eğitimindeki yeri göz önünde bulundurularak daha fazla çalışma yapılmalıdır. Öğrenciler tarafından sevilerek okunan eserler yetkinlikler bakımından incelenerek değerlendirilmelidir. Özellikle çocuklar tarafından sevilen edebî tür, kitap ve süreli yayınlar yetkinlikler bakımından incelenerek uygun görülen eserlerin Türkçe derslerinde sınıf içi ve dışı etkinliklerinde kullanımını sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arıcı, A. F. (2006). Türkçe öğretiminde kullanılan strateji-yöntem ve teknikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 299-307.
- Akduman, G., & Karahan, G. (2020). Kabin memurunun sahip olması gereken yetkinlikler: sivil havacılık kabin hizmetleri mezunu istihdam edilen kişilerle bir alan araştırması. *Havacılık ve Uzay Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 7-32.
- Biçer, G., & Düztepe, Ş. (2003). Yetkinlikler ve Yetkinliklerin İşletmeler Açısından Önemi. *Journal of Aeronautics and Space Technologies*, 1(2), 13-20.
- Bilasa, P., & Taşpınar, M. (2017). Hayat boyu öğrenme kapsamında anahtar yeterliliklerin belirlenmesi: Türkiye için durum analizi. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(215), 129-144.
- Demirdal, A. (2019). *Çocuk Dergilerinin çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Erginer, A. (2006). Avrupa birliği eğitim sistemleri. *Türk eğitim sistemiyle karşılaştırmalar*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Güneş, F. (2012). Bologna süreci ile yükseköğretimde öngörülen beceri ve yetkinlikler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (1), 1-9.
- Hatipoğlu, A., & Batman, O. (2014). Turizm eğitimiyle kazanılacak yetkinlikler, yiyecek-içecek müşterisinin kalite beklentilerini karşılıyor mu? *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 24-32.
- İnceoğlu, S., & Şentürk, B. (2014). Dijital çağda arşivci: Sahip olması gereken temel yetkinlikler ve roller. *Bilgi Dünyası*, 15(2), 353-374.
- Kana, F., & Kiler, B. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarının öğretim programındaki anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(2), 741-755.
- Kocaoğlu, S., & Kana, F. (2022). Türkçe Eğitimi Araştırmaları-I, (ES: Geçgel, H. & Kana, F.) Türkçe ders kitabındaki metinlerin Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kök değerler ve yetkinlikler açısından değerlendirilmesi (37-64).
- Kocayiğit, A., & Karademir, Ç. A. (2020). Türkçe dersi öğretim programı "öğrenmeyi öğrenme" yetkinlik alanının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(4), 1225-1236. <https://doi.org/10.18506/anemon.640835>
- Kurudayıoğlu, M., & Soysal, T. (2020). 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dijital yetkinlik bakımından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (54), 184-199.
- Kurudayıoğlu, M. & Çetin, Ö. (2015) Temel beceriler ve Türkçe öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(3), 1-19.
- Lüle, M. (2014). Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilecek etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(1), 23-48.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2019). *Genişletilmiş bir kaynak kitap nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. ed.). Pegem Akademi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.

- Serçe, F. (2020). *Türkiye, Estonya, Kanada ve Singapur ortaöğretim matematik öğretim programlarının karşılaştırmalı incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education, [Special Edition]*, 1-22
- Şimşek, H. & Yıldırım, A. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Toprak, N. Ç. A. (2019). *Bilgisayar bilimi dersi öğretim programının Türkiye yeterlilikler çerçevesi (tyç)'ne uyumunun incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Turan, S., & Karasu-Avcı, E. (2018). 2018 sosyal bilgiler öğretim programının dijital vatandaşlık bağlamında incelenmesi. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 28-38.
- TTKB. (2017). Millî eğitim bakanlığı ilköğretim ve ortaöğretim öğretim programlarının güncellenmesi, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_01/13152934_basYn_aYklamasY_13012017.pdf adresinden alınmıştır.
- Yaşar, F. Ö. (2013). *Ortaokul (5, 6, 7 ve 8. sınıf) Türkçe ders kitaplarının temel beceriler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2008); *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, 6. Baskı, Seçkin Yayınları.
- Yüksel, S., & Taneri, A. (2020). Hayat bilgisi ders kitaplarının anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 185-209.
- Yüksel, S. (2019). *Hayat bilgisi ders kitaplarının Türkiye yeterlilikler çerçevesinde yer alan anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Zevfi, R. (2015). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan temel beceriler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- URL 2: <https://scholar.google.com/schhp?hl=tr>
- URL 3: <https://dergipark.org.tr/tr/>